

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Ніжинський державний університет

імені Миколи Гоголя

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії,

ректор університету

Олександр САМОЙЛЕНКО

«27» квітня 2023р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ІСПИТУ

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 05 Соціальні та поведінкові науки

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 053 Психологія

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА: Психологія. Практична психологія

РОЗГЛЯНУТО та ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

факультету педагогіки, психології, соціальної роботи та мистецтв

Протокол № 7 від 25 квітня 2023р.

Голова Вченої ради

Олексій ТИМОШЕНКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з психології укладена для абітурієнтів, які вступають на навчання **на основі ОС молодшого бакалавра, ОКР молодшого спеціаліста.**

До участі у вступному випробуванні допускаються особи, які завершили навчання та здобули диплом **ОС молодшого бакалавра, ОКР молодшого спеціаліста.**

Вступне фахове випробування з психології передбачає визначення рівня знань та умінь абітурієнтів, що здобули **ОС молодшого бакалавра, ОКР молодшого спеціаліста** та бажають здобути освіту за ОР бакалавр. Відповідно до правил прийому абітурієнти проходять фахове випробування з психології на знання програмного курсу: «Вступ до спеціальності», «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Соціальна психологія».

Програма фахового випробування з психології покликана перевірити рівень фахової компетентності майбутнього психолога, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці.

Об'єктом оцінювання мають бути структурні компоненти навчальної діяльності, а саме:

— змістовий компонент – знання про об'єкт вивчення (уявлення, поняття, явища тощо). Обсяг знань визначений навчальними програмами, державними стандартами;

— операційно-організаційний компонент – дії, способи дій (вміння, навички).

Вступне випробування проводиться у формі екзамену, за результатами якої комісія приймає рішення про зарахування абітурієнта до складу студентів на навчання за напрямом підготовки 6.030102 Психологія.

ПРОГРАМА

Психологія в сучасному науковому вимірі. Психіка і її функції. Основні види психічних явищ, їх особливості та психологічні факти. Психологічна і психофізіологічна природа активності людини. Особистість як особливий вимір психології людини. Психологічні характеристики особистості. Ролі. Мотиви. Потреби. Самосвідомість. Саморегуляція. Поняття про індивідуальність. Здібності. Психологія і психофізіологія темпераменту як формально-динамічної характеристики психічної діяльності індивіду. Характер. Емоційна сфера людини. Емоційні стани. Загальна характеристика пізнавальної діяльності особистості. Особливості пізнавальної діяльності особистості. Загальні особливості, фізіологічні механізми пізнавальних процесів.

Поняття про психічний розвиток. Основні чинники, принципи та закономірності психічного розвитку. Механізми психічного розвитку, основні його складові.

Категорія спілкування в соціальній психології. Психологічна структура спілкування, його види, функціональний аналіз, рівні. Сутність міжособистісної комунікації. Психологічна природа засобів спілкування. Психологічні особливості невербальної комунікації. Психологічний вплив в процесі спілкування. Перешкоди і дефекти спілкування. Види, принципи та механізми психологічного впливу. Перешкоди і дефекти спілкування: утруднене спілкування, комунікативні бар'єри, самотність, аутичність, деформація спілкування. Види соціальних груп.

Види психологічної допомоги особистості. Головні цілі і завдання діяльності психолога-консультанта. Поняття про психологічне здоров'я, розмежування критеріїв психологічного та психічного здоров'я.

Особистість як об'єкт психологічного дослідження: загальнотеоретичне і практично-прикладне значення досліджень особистості в психології. Структура особистості. Проблема активності людини та її витоків у сучасній психології. Становлення особистості і її життєвий шлях. Особистість в

соціальной ситуації. Психологія соціальних ситуацій. Розвиток особистості в контексті життєвої ситуації. Особистість у вітчизняній психології. Психологічне здоров'я: нормальний та аномальний розвиток особистості. Психосоматичні явища. Причини поведінки, що відхиляється. Соціальні умови психологічного здоров'я людини.

Розвиток особистості в процесі професіоналізації та проблеми самореалізації особистості у різних видах професійної діяльності. Психологічне вивчення професії. Психологічні проблеми стимулювання трудової діяльності та мотивація праці; психологія працездатності та професійний потенціал сучасного працівника. Проблеми адаптації людини до професійної діяльності. Професійні деструкції особистості.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алешина Ю. Индивидуальное и семейное консультирование. - М.: Независ. Фирма "Класс", 1999. – 208 с.
2. Анастаси А. Дифференциальная психология. Индивидуальные и групповые различия в поведении. – М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2001.
3. Анастаси А., Урбина С. Психологическое тестирование. – СПб.: Питер, 2003.
4. Балл А.Г. Теория учебных задач: психолого-педагогический аспект. – М., 1990.
5. Бондаренко А.Ф. Психологическая помощь: теория и практика. – К.: Укртехпрес, 1997. – 215 с.
6. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М. Словарь-справочник по психодиагностике. – СПб.: Питер Ком, 1999.
7. Бурлачук Л.Ф., Савченко Е.П. Психодиагностика (психодиагностический инструментарий и его применение в условиях социальных служб). – К., 1995.
8. Васильев В.Л. Юридическая психология. – СПб.: Питер Пресс, 1997. – 656 с.
9. Возрастная психология. Хрестоматия / Под ред. В.С. Мухиной, А.А. Хвостова. – М., 1999.
10. Выготский Л.С. Вопросы детской (возрастной) психологии. Собр.соч. в 6 т. – М.: Педагогика, 1984. – Т.4. – С.243-385.
11. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. – М.: ЧеРо, 1998. – 336 с.
12. Горбатов Д.С. Практикум по психологическому исследованию. – Самара: Идательский дом "БАХРАХ-М", 2000. – 248 с.
13. Гурьева В.А. Психогенные расстройства у детей и подростков. – М., 1996.
14. Давыдов В.В. Генезис и развитие личности в детском возрасте // Вопросы психологии. – 1992. – №1-2. – С.22-32.

15. Запорожец А.В. Избранные психологические труды. – М.: Педагогика, 1986. – Т.1. – 320 с.
16. Зинченко В.П., Моргунов Е.Б. Человек развивающийся. - М.: Тривола, 1994. – 332 с.
17. Змановская Е.В. Девиантология (психология отклоняющегося поведения). – М., 2003.
18. Келли Дж. Психология личности. Теория личных конструктов. – СПб.: Речь, 2000. – 249 с.
19. Корнилова Т.В. Введение в психологический эксперимент. – М.: Изд-во МГУ; Изд-во ЧеРо, 2000.
20. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості.- К.: Радянська школа, 1989. – 608 с.
21. Кочюнас Р. Психологическое консультирование. – М.: Академ. Проект., 1999. – 240 с.
22. Кочюнас Р. Психотерапевтические группы: Теория и практика / Пер. с лит. – М.: Академ.Проект, 2000. – 240 с.
23. Кулагина И.Ю. Возрастная психология: развитие ребенка от рождения до 17 лет. – М., 1998.
24. Куницына В.Н., Казаринова Н.В., Погольша В.М. Межличностное общение. - СПб., 2001.
25. Холл С.К., Линсдей Г. Теории личности. – М.: ЗАО Изд-во ЭКСМО-Пресс, 1999. – 592 с.
26. Лерш Ф. Розуміння особи у психології // Гуманістичні підходи в західній психології ХХ століття. – К.: Пульсари, 2001. – С.93-121.
27. Либин А.В. Дифференциальная психология: на пересечении европейских, российских и американских традиций. – М.: Смысл; PerSe, 2000.
28. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков. – Л.: Медицина, 1983. – 255 с.

29. Ложкин Г.В., Повякель Н.И. Практическая психология в системах «человек – техника»: Учеб. Пособие для студ. Вузов. К: МАУП, 2003. – 294 с.
30. Ломов Б.Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии. – М.: Наука, 1984.
31. Максименко С.Д. Основи генетичної психології. – К: НПЦ Перспектива, 1998. – 220 с.
32. Максименко С.Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці: методології, методи, програми, процедури. – К.: Наукова думка, 1998. – 216 с.
33. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л., Піскун В.Н. Основи дитячої патопсихології. – К., 1996.
34. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения. – М.: Просвещение, 1990. – 102 с.
35. Маркова А.К., Никонова А.Я. Психологические особенности индивидуального стиля деятельности учителя // Вопросы психологии. – 1984. – №5.
36. Машбиц Е.И. Психологические основы управления учебной деятельностью. – К., 1987.
37. Мей Р. Искусство психологического консультирования. - М.: Апрель-пресс, ЭКСМО-пресс, 2001. – 252 с.
38. Мей Р. Становлення екзистенційної психології // Гуманістичні підходи в західній психології ХХ ст. – К.: Пульсари, 2001.- С.124-164.
39. Мерлин В.С. Очерк интегрального исследования индивидуальности. – М.: Педагогика, 1986. – 254 с.
40. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования. – СПб.: Питер, 2000. – 464 с.
41. Никоненко О.П., Ярослав Н.С. Психологія молодшого школяра. – Ніжин, 2001.

42. Общая психодиагностика/Под ред. А.А. Бодалёва, В.В. Столина. – М.: МГУ, 1987.
43. Овчарова Р.В. Практическая психология в начальной школе. – М.: ТЦ «Сфера», 1996.
44. Овчарова Р.В. Технологии практического психолога образования. – М., 2001.
45. Олпорт Гордон В. Личность в психологии. – М.: КСП, СПб.: Ювента, 1998. – 345 с.
46. Основы инженерной психологии: Учеб. для тех. вузов / Б.А. Душков, Б.Ф. Ломов, В.Ф. Рубахин и др.; Под ред. Б.Ф. Ломова. – М.: Высш. шк., 1986.- 448 с
47. Основы практичної психології / В.Панок, Т.Титаренко, Н. Чепелева та ін. – К.: Либідь, 1999. – 536 с.
48. Основы психофизиологии / Отв. ред. Ю.И.Александров. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 432с.
49. Панок В.Г., Цушко І.І. Нове положення про психологічну службу системи освіти України // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – № 2.
50. Папуча М.В., Кричковська Т.Д. Особистість: розвиток, соціалізація, виховання. – Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2001. – 147 с.
51. Папуча М.В. Психологія ранньої юності. – Ніжин: Редакційно-видавничий відділ НДПУ, 2001. – 137 с.
52. Педагогічна психологія / За ред. Л.М. Проколієнко, Д.Ф.Ніколенка. – К.: Вища школа, 1991.
53. Практикум по психодиагностике. Дифференциальная психометрика / Под ред. Столина В.В., Шмелёва А.Г. – М.: Изд-во Моск.ун-та, 1984.
54. Практическая психодиагностика: методики и тесты/ Ред. Райгородский Д.Я.. – Самара, 2000.
55. Практическая психология образования / Под ред. И.В. Дубровиной. – М.: ТЦ «Сфера», 2000. – 528 с.

56. Принцип развития в психологии / Под ред. Л.И. Анциферовой. – М.: Наука, 1978. – 366 с.
57. Проблема субъекта в психологической науке. – М.: Академический проект, 2000. – 320 с.
58. Психология индивидуальных различий / Под ред. Гиппенрейтер Ю.Б., Романова В.Я. – М.: ЧеРо, 2000. – 778 с.
59. Психология личности в трудах зарубежных психологов / Под ред. Реана А.А. – СПб.: Питер, 2000. – 320 с.
60. Психология личности в трудах отечественных психологов. – СПб.: Питер, 2000. – 476 с.
61. Психология личности: Тексты / Под ред. Гиппенрейтер Ю.Б., Пузыря А.А. – М.: Изд-во МГУ, 1982. – 286 с.
62. Психология: Словарь / Под ред. Петровского А.В., Ярошевского М.Г. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
63. Психология мотивации и эмоций / Под ред. Гиппенрейтер Ю.Б., Фаликман М.В. – М., 2002. – 751 с.
64. психология труда / О.Г. Носкова; Под ред. Е.А. Климова. - ., 2004.
65. Психология формирования и развития личности / Под ред. Анциферовой Л.И.. – М.: Наука, 1981. – 365 с.
66. Психология человека от рождения до смерти / Под ред. Реана А.А. – СПб. – М., 2002.
67. Психология эмоций: Тексты. / Под ред. Вилюнаса В.И., Гиппенрейтер Ю.Б. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1984. – 286 с.
68. Роджерс К. Клиентоцентрированная терапия // Психология личности в трудах зарубежных психологов / Под ред. Реана А.А. – СПб.: Питер, 2000. – С. 224-233.
69. Скрипченко О.В., Лисянська Т.М., Скрипченко Л.О. Довідник з психології та педагогіки. – К., 2000.
70. Смирнов В.М. Нейрофизиология и высшая нервная деятельность детей и подростков. – М.: Академия, 2000.

71. Собчик Л.Н. Введение в психологию интегральной индивидуальности. – М.: Институт прикладной психологии, 2000. – 509 с.
72. Соколова Е.Т. Самосознание и самооценка при аномалиях личности. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 214 с.
73. Социальная психология в трудах отечественных психологов: Хрестоматия. – СПб., 2000.
74. Справочник по психологии и психиатрии детского и подросткового возраста / Под ред. Циркина С. Ю. – СПб., 2000.
75. Толочек В.А. Современная психология труда. – Спб., 2005.
76. Трофімов Ю.Л. Інженерна психологія: Підручник для студентів психолог. спец. вузів. – К.: Либідь, 2002. – 202 с.
77. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии. Работы советских авторов периода 1946 – 1960г.г. / Под ред. Ильясова И.И., Ляудис В.А. – М.: МГУ, 1980.
78. Чепелева Н.В. Життєва ситуація особистості // Основи практичної психології. – К.: Либідь, 1999. – С. 112-135.
79. Шевандрин Н.И. Психодиагностика, коррекция и развитие личности. – М.: ВЛАДОС, 1998.
80. Эйдемиллер Э.Г., Юстицкис В.В. Психология и психотерапия семьи. – СПб., 2002.
81. Яценко Т.С. Психологічні основи групової психокорекції. – К.: Либідь, 1996. – 264 с.
82. Розин В.М. Психология: теория и практика. – М.: Форум, ИНФРА-М, 1998.- 294 с.
83. Клиническая психология / Под ред. Тарабрина Н.В. – СПб.: Питер, 2000. – 352 с.
84. Леонтьев А.Н. Избранные психологические произведения. В 2т. – М.: Педагогика, 1983. – Т.1. – 392 с. – Т.2. – 320 с.
85. Нартова-Бочавер С.К. Дифференциальная психология. – М.: Флинта, 2003.

- 86.Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды. М.: Педагогика, 1989. – 553 с.
- 87.Корнєв М.Н., Фомічова В.М. Психологія масової поведінки. - К., 2000.
- 88.Инженерная психология. Под ред. Г.К. Середы. К: «Вища школа», 1976.- 308 с.
- 89.Максименко С.Д. Общая психология. – М.: Рефл-бук; К.: Ваклер, 1999. – 528 с.
- 90.Психические состояния / Под ред. Л.В.Куликова. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
- 91.Психологія / За ред. Костюка Г.С. – К.: Радянська школа, 1968. – 572 с.
- 92.Мухина В.С. Детская психология. – М., 1985.
- 93.Зейгарник Б.В. Патопсихология. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986. – 287 с.
- 94.Хекхаузен Х. Мотивация и деятельность.– М.: Педагогика, 1986. – Т.1. – 407 с.
- 95.Теплов Б.М. Избранные труды : В 2т. – М.: Педагогика, 1985.
- 96.Кондрашенко В.Т. Девиантное поведение у подростков. – Минск, 1988.
- 97.Фрейд З. Введение в психоанализ: лекции. – М., 1989.
- 98.Обозов Н.Н. Психология межличностных отношений. – К., 1990
- 99.Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка. – М., 1994.
100. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности. – М., 1994.
101. Божович Л.И. Этапы формирования личности. – М., 1995.
102. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. – К., 1995.
103. Эриксон Э. Детство и общество. – СПб.: Питер, 1995.
104. Майерс Д. Социальная психология. – СПб., 1996.
105. Егорова М.С. Психология индивидуальных различий. – М., 1997.
106. Зимняя И.А. Педагогическая психология. – М., 1999.
107. Шихирев П.Н. Современная социальная психология. – М., 1999.
108. Бандура А. Теория социального научения. - СПб., 2000.

109. Дружинин В.Н. Психология общих способностей. – СПб.: Питер, 2000. – 368 с.
110. Дружинин В.Н. Экспериментальная психология. – СПб.: Питер, 2000.
111. Купер К. Индивидуальные различия. – М.: Аспект Пресс, 2000.
112. Левченко И.Я. Патопсихология: теория и практика. – М., 2000.
113. Маслоу А. Психология бытия. – М.: Рефл-бук, К.: Ваклер, 1997. – 304 с.
114. Организационная психология. Хрестоматия. – СПб., 2000.
115. Психология: Учебник / Под ред. Крылова А.А. – М.: Проспект, 2000.
116. Шнейдер А.Б. Психология семейных отношений. – М., 2000.
117. Андреева Г.М. Социальная психология. – М., 2001.
118. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения. – М.: ИНТОР, 1996. – 544 с.
119. Ильин Е.П. Дифференциальная психофизиология. – СПб.: Питер, 2001.
120. Клейберг О.А. Психология девиантного поведения. – М., 2001.
121. Кричковська Т.Д. Психологія дітей дошкільного віку. – Ніжин, 2001.
122. Непомнящая Н.И. Психодиагностика личности. – М.: Владос, 2001. – 189 с.
123. Психіатрія: Підручник / За ред.проф. О.К.Напрєєнка. – К., 2001.
124. Психология социальных ситуаций. Хрестоматия. – СПб.: Питер, 2001. – 403 с.
125. Сатир В. Психология семьи. – СПб., 2001.
126. Экзистенциальная психология / Под ред. Р. Мэя. – М. ЭКСМО, 2001. – 619 с.
127. Щотка О.П. Вікова психологія дорослої людини. – Ніжин, 2002.
128. Орбан-Лембрик Л.Є. Соціальна психологія. – К., 2003.

129. Менегетти А. Система и личность. - М.: Онтопсихология, 2003. – 319 с.
130. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб.: Питер, 2000.– 712 с.
131. Фромм Э. Душа человека. - М.: ООО Изд-во АСТ-ЛТД, 1998. – 204 с.
132. Братусь Б.С. Аномалии личности. - М.: Мысль, 1988. – 302 с.
133. Кон И.С. Открытие “Я”. – М.: Политиздат, 1978. – 367 с.
134. Коттлер Дж. Совершенный психотерапевт. – СПб.: Питер, 2002. – 350 с.
135. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М.: Прогресс, 1990. – 364 с.
136. Рудестам К. Групповая психотерапия. – М.: Прогресс, 1990. –367 с.
137. Юнг К.Г. Душа и миф. – К. – М., 1997. – 383 с.
138. Семиченко В.А. Психология личности. – К.: Магистр, 2001. – 425 с.
139. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности. – СПб.: Питер, 1999. – 608 с.
140. Крайг Г. Психология развития. – СПб.: Питер, 2002. – 992 с.